

El moviment de folklore a Estònia: els participants i els seus motius

Ingrid Rüütel

Departament d'Etnomusicologia.

Museu Estonià de Literatura

(Tartu, Estònia)

La societat moderna crea una crisi en la identitat personal i social. És per això que tothom, persones i grups, ha de trobar o tornar a crear la seva identitat. Aquest procés ha estat objecte de recerca científica en molts països i en diferents camps científics. Els estudis etnològics i antropològics tracten certs fenòmens culturals, accions i esdeveniments que expressen la identitat. Aquest estudi té per objectiu trobar per què la gent participa en grups de música i dansa folk i fins a quin punt avui en dia la música i dansa folk són una manifestació d'identitat personal, social i nacional.

Modern society creates a crisis in personal and social identity. For this reason everybody, individuals and groups, needs to find or recreate their own identity. This process has been studied in many countries and in different fields of science. Ethnological and anthropological studies deal with certain cultural phenomena, actions and events through which identity is expressed. This study aims to identify the reasons that lead people to participate in music and folkdance groups and determine to what extent music and folkdance are today expressions of personal, social and national identity.

Conceptes, tema i objectius de l'estudi

Tot i que el folklore canvia al llarg de la història, perdura amb noves formes. És per aquest motiu que no solament el folklore tradicional antic, sinó tot el procés folklòric, incloent "la segona vida del folklore", s'ha convertit avui en dia en objecte d'investigació científica (Honko, 1998). Els estudis moderns sobre folklore inclouen un ventall més ampli d'objectius i de noves tendències per comparació als estudis anteriors: juntament amb el folklore tradicional antic, es tracten també els fenòmens contemporanis que poden existir en noves formes i gèneres. S'imposen nous aspectes i mètodes: l'atenció principal se centra no en el que és material sinó en els usuaris i el context (Beitl, 1985). L'estudi del moviment folklòric estonià es basa en aquests conceptes.

La societat moderna crea una crisi en la identitat personal i social. És per això que tothom, persones i grups, han de trobar o tornar a crear la seva identitat (Niedermüller, 1992: 109). Aquest procés ha estat objecte de recerca científica en molts països i en diferents camps científics. Els estudis etnològics i antropològics tracten certs fenòmens culturals, accions i esdeveniments que expressen la identitat. Aquest estudi té per objectiu trobar per què la gent participa en grups de música i dansa folk i fins a quin punt avui en dia la música i dansa folk són una manifestació d'identitat personal, social i nacional.

L'estudi se centra en un tema en concret. Es presta una atenció especial al principal impulsor actual del folklore: els membres dels grups folklòrics amateurs. A través d'uns qüestionaris especials se'n va esbrinar l'edat, el sexe, l'origen geogràfic i social, i els valors i motivacions que els impulsen a practicar folklore. Els resultats obtinguts es van comparar amb els resultats de l'estudi de grups folklòrics de minories estonianes i de nens en edat escolar que no participen en grups folklòrics.

L'any 2001, es van distribuir qüestionaris entre els membres dels grups estonians que van participar en el Festival Internacional de Folklore BAL-TICA i entre els membres de societats culturals de grups de minories ètniques que viuen a Estònia.

Analitzar perquè persones de diversos àmbits participen en grups de música i dansa folk esdevé important per tal d'apropar-se al paper d'aquests elements com a manifestació de les identitats, personals i col·lectives. Grup estonià de dansa tradicional.

En total, van respondre el qüestionari 395 persones de 47 grups estonians i 191 persones de 20 grups de minories ètniques. A l'hora d'analitzar-ne les dades, es van utilitzar mètodes moderns de processament de dades estadístiques (Rüütel, Tiit, 2005).

Rerefons històric

Tot i que la cultura és una característica essencial d'una nació, el paper i la importància que té cada cultura –inclosa la cultura folk– en el procés de formació d'una consciència pròpia varia dependent del país i de la nació. Els estonians, així com els finlandesos, letons i lituans, van començar a formar-se com a nació al segle XIX com una minoria nacional dins un imperi format per múltiples nacions. La base del seu nacionalisme no consistia –ja que es troben en l'Europa Occidental– a identificar-se amb un estat existent, sinó que principalment consistia en la seva llengua i cultura nacionals.

La seva lluita per l'educació, la participació de grans masses en el procés de creació cultural i un nivell cultural relativament alt van permetre que aquest folklore camperol i servil acabés formant una nació i que el 1918 es creés un estat independent. Posteriorment, va ajudar a restablir un estat i a mantenir la seva sobirania interna sota la pressió ideològica de l'ocupació soviètica. La mentalitat i continuïtat cultural dels estonians ha sobreviscut gràcies a la seva àmplia activitat cultural i a les formes col·lectives d'art folklòric que han passat a formar una part essencial de l'estil de vida de la nació.

El *Despertar Nacional* que es va produir al segle XIX va donar lloc a la tradició de grans festivals de cançó, i el procés de restabliment de la independència va anar acompanyat d'un enorme creixement del moviment folklòric. A Estònia i a altres països bàltics, el moviment folklòric va girar-se en contra de la cultura soviètica i posteriorment va convertir-se en una alternativa per a la cultura de masses comercial dominant (Šmidchens, 1996; Kuutma, 1998; Kuutma, 1998a; Rüütel, 1999; Rüütel, 2000).

Avui en dia, a diversos llocs d'Estònia s'hi organitzen festivals folklòrics locals de forma anual. A la majoria, s'hi conviden grups estrangers. Al mateix temps, molts grups folklòrics estonians participen en festivals que s'organitzen a altres països. L'intercanvi folklòric internacional s'ha intensificat molt durant els últims 20 anys. La integració al moviment folklòric internacional augmenta la tolerància general i, a la vegada, l'interès i el reconeixement exterior ajuden a preservar l'autoestima de les nacions petites.

En un context en què la cultura comercial controla un mecanisme de difusió massiu i potent, la cultura original –més valuosa estètica i èticament i ètnica i regionalment– resta desprotegida. Necessita suport moral i econòmic.

A Estònia, certs fenòmens de cultura tradicional han sobreviscut de forma intacta a la petita illa de Kihnu, a la costa occidental d'Estònia, i a la regió de Setu, al sud-est d'Estònia. A altres regions, el folklore el practiquen grups amateurs.

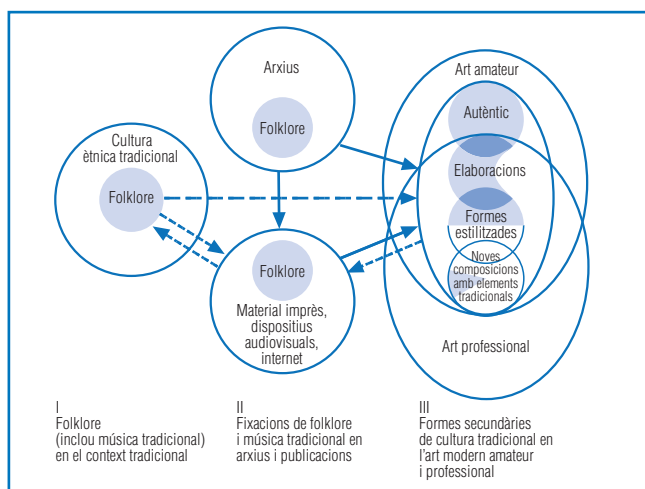
El 2003 la UNESCO va incloure al seu Patrimoni Immaterial la tradició estoniana, letona i lituana de festivals de cançó i dansa i l'espai cultural de l'illa de Kihnu.

El Festival Internacional de Folklore BALTICA, que es fa cada any des del 1997 de forma alternada a Lituània, Letònia i Estònia, va néixer com una iniciativa de l'International Council of Organizations for Folklore Festivals and Folk Art (CIOFF). El 2001, el BALTICA es va fer a Estònia per cinquena vegada. La programació del festival va tenir lloc a 9 comtats diferents d'Estònia i el concert gala de clausura es va fer a Tallinn. En total, van participar-hi més d'un centenar de grups estonians i 17 grups de 15 països diferents.

Les expressions col·lectives de la cultura popular i tradicional han esdevingut una part essencial de l'estil de vida dels estonians: la transmissió cultural esdevé una de les claus del país.

Una part petita dels grups del festival BALTICA són seguidors d'una tradició continuada, però la majoria són *amateurs* que practiquen la cultura tradicional de la seva regió utilitzant fonts secundàries (documents d'arxiu i publicacions). El BALTICA presenta principalment programes escenificats que es basen en les formes autèntiques de folklore que representen les diferents regions. Per tant, en la majoria dels casos s'hi tracta la tradició secundària, el que s'anomena *folklorisme*. Podem definir el *folklorisme* com un ús conscient de material folklòric genuí en la cultura contemporània –en un nou context i funció, i principalment també en noves formes– com per exemple elaboracions, estilitzacions, etc.

PROCÉS FOLKLÒRIC de la tradició primària a la tradició secundària

Origen dels participants dels grups folklòrics estonians

Els membres dels grups folklòrics representen persones d'edats, formació i professions ben diferents. Els joves (de fins a 19 anys) representen el 27%; les persones en edat activa, el 56% i les persones grans, el 17% dels enquestats. Entre els adults, dominen les persones amb formació professional i estudis superiors. Les dones representen el 77% del total. Quant a la posició social, en primer lloc se situen els assalariats (45%), seguit dels estudiants (31%), pensionistes (19%), mes-

tresses de casa (3%) i desocupats (2%). Dins el grup dels assalariats, hi dominen els treballadors qualificats (41%), seguits de directius i especialistes (22%) i funcionaris (18%). Els treballadors no qualificats representen el 14% del total, mentre que el grup format per emprenedors, grangers i treballadors autònoms, el 5%.

Aficions

En tots els grups d'edat, les aficions preferides a banda de la participació en grups folklòrics són escoltar música i llegir. Viatjar és una afició també molt ben valorada, amb una preferència més gran per part de la gent jove. Les manualitats també són populars entre tots els grups d'edat, i especialment entre les persones grans. Els esports, en canvi, són més populars entre la gent jove, mentre que les persones grans prefereixen la jardineria. L'excursionisme i els ordinadors són també més populars entre els joves que no pas entre la gent gran.

Un 42% de les persones que practiquen folklore toquen algun instrument musical, i entre aquest percentatge, hi ha les que toquen diversos instruments. El piano i el violí són populars pràcticament a tots els grups d'edat. D'altra banda, la gent gran sol preferir l'acordió i la concertina, mentre que els joves prefereixen la guitarra. El cant coral és també molt popular. La majoria de joves i el 30-40% de les persones grans canten en algun cor. D'altra banda, només una quarta part de tots els nens canten a casa, xifra que contrasta amb la meitat de les persones d'entre 60 i 69 anys.

Quasi un terç de les persones, independentment del grup d'edat, practiquen la dansa folk, mentre que els altres balls són practicats per menys d'un 10%. Persones de totes les edats ballen en diverses trobades socials, sobretot balls socials antics (vals, etc.). La meitat dels nens i un 70-85% dels adults ballen balls socials antics. D'altra banda, els balls socials moderns (ball disco i altres) els ballen

també la meitat dels nens i gent jove, però la seva popularitat disminueix de forma gradual a mesura que augmenta l'edat.

Cantar a casa i a trobades socials

A casa, la gent canta sobretot als seus fills i amb els seus fills. Les cançons que es canten més sovint són cançons infantils divertides (57% dels enquestats). La meitat dels enquestats asseguren que canten cançons de bressol, i un 39% diuen que canten altres cançons. Quasi un de cada cinc enquestats diu que canta cançons pròpies i improvisades als seus fills.

En altres ocasions, canten sobretot quan és l'aniversari d'algú, i per Nadal i altres aniversaris. Canten més sovint en trobades socials que en el seu cercle familiar. El 70-80% dels enquestats, que representen tots els grups d'edat, diuen que canten a festes d'aniversari, celebracions i casaments que se celebren amb altres convidats. A les persones en edat activa els agrada, en primer lloc, cantar quan van de viatge o quan assisteixen a festes, mentre que els més joves prefereixen cantar quan van d'excursió a la muntanya o a les festes a l'escola.

Les cançons que es canten a les trobades socials, són diferents. Els membres de grups folklòrics solen cantar cançons folk que han après amb el grup, també en situacions espontànies. Molts grups han desenvolupat el seu repertori preferit, però també hi ha altres preferències regionals com, per exemple, en el cas dels habitants d'illes i els estudiants de Tartu. Sobretot es canta repertori que se sent per la radio i televisió.

Valors

D'entre 30 valors suggerits, *la casa i la família* dominen com a primera preferència, tant en percentatge de selecció com en selecció com a primera preferència, seguida per *amics*, *honestedat i desenvolupament personal*. Pel que fa a percentatges, els segueixen el *sentit del deure i la responsabilitat*, *l'amabilitat*, *la naturalesa*, *la pau*, *treballar de la seva especialitat*, i *el lloc de naixement*. Quant a les preferències més destacades, el cinquè lloc l'ocupa el fet de *treballar de la seva especialitat*. La part més pe-

tita d'enquestats, menys del 10%, valora *el poder i la predisposició per la globalització*, i menys del 20% valora *la fama*, *religió*, i *la receptivitat als canvis*.

Les preferències varien significativament per grups d'edat. Els joves valoren els *amics*, *l'habilitat per tenir èxit en el món*, *el reconeixement i la fama* molt més que els altres grups; la gent en edat activa valora *treballar de la seva especialitat* i *l'altruisme*; les persones grans valoren *el respecte pels avantpassats i la religió*. També hi ha diferència entre preferències depenent del comtat i del grup folklòric al qual pertanyen els enquestats. Això no obstant, *la casa i la família* ocupen la primera posició en tots els grups d'edat.

Motivacions

Per tal de trobar les motivacions que duen a participar en grups folklòrics se suggerien 20 respostes possibles. Els enquestats havien de marcar les respostes més essencials i havien d'escollir tres prioritats. També podien afegir alguna cosa si ho creien convenient. La *realització personal artística a través de la pràctica del folklore* (com ara ballar, cantar i fer música en un grup folklòric) predomina en tots els grups d'edat.

L'ordre de prioritat dels motius de participació depèn, en gran mesura, de l'edat dels enquestats. Entre els més joves, els motius més ben valorats són: la *possibilitat de participar en festivals*, *interessant*, *viatjar*, *actuar*; entre la gent en edat activa: *mantenir-se en bona forma mental i física*, *combatre l'estrès*, *l'esperit de grup*; mentre que la gent gran dona preferència a la possibilitat de connectar amb el *món ancestral*, *el lloc de naixement*, i *els records d'infantesa*. La gent jove i la gent en edat activa donen més importància al fet de ser una *experiència divertida*; la gent en edat activa i la gent gran donen més importància al *sentit de responsabilitat* –*mantenir la continuïtat de la cultura ètnica*.

Així doncs, la participació en grups folklòrics representa una experiència positiva per a persones de totes les edats i de diferents nivells d'estudis ja que permet realitzar-se artísticament, a través de la pràctica del folklore, la comunicació social i cultural, i aporta alegria, ajuda a desenvolupar la ment, reforça i demostra la identitat ètnica, local i de co-

munitat. A banda de tot això, la participació en el moviment folklòric té un efecte antidepressiu. Aporta alegria i millora la qualitat de vida.

Totes les dades obtingudes es van analitzar de forma separada per comtats i per grups folklòrics. Els resultats obtinguts per part dels joves es van comparar amb dades rebudes d'un grup de control (escolars de la mateixa edat que no participaven en el moviment folklòric). Els "nens folk" i "els nens no folk" comparteixen la majoria de valors, però els "nens folk" donen més importància a valors relacionats amb la identitat com ara *la cultura nacional, la nació, les tradicions, el respecte pels avantpassats, la pàtria i la natura*. Els nens que participen en grups folklòrics, a banda de la música pop i jazz, valoren molt més també altres estils de música, especialment la música clàssica i la música popular i tradicional estoniana. Aproximadament el 60% dels "nens folk" escolten música clàssica, mentre que el mateix indicador pels "nens no folk" és de menys del 30%. Aproximadament un 40% dels "nens folk" escolten música popular i tradicional, xifra que contrasta amb només un 10% dels "nens no folk". En conseqüència, la pràctica de folklore a llarg termini influeix de manera significativa en les preferències musicals, i aquestes preferències s'accentuen amb l'edat.

L'anàlisi de factors aplicada per analitzar les motivacions per a la participació, va identificar cinc valors entre els 30 valors inicials, i 4 motivacions, entre les 19 inicials. L'anàlisi de factors es va basar en percentatges, ja que no tots els enquestats van respondre a la pregunta d'ordenar aquestes característiques per ordre de preferència. Per tal de descobrir la relació entre els factors i les característiques de l'origen dels participants, com edat, sexe, educació i comtat de residència, es van utilitzar models de regressió. També es van utilitzar altres models per trobar com aquests valors influeixen en la motivació per participar en aquests grups folklòrics.

Factors

V1: Factor identitat. Les característiques determinants són: *pàtria, tradicions, religió, cultura nacional, nació, respecte pels avantpassats, lloc de naixement,*

naturalesa, altruisme i familiars. El valor atribuït a aquest factor és més alt en el cas de persones més grans i amb un nivell d'estudis més elevat.

V2: Factor valors ètics. Les característiques determinants d'aquest factor són: *ordre, honestat, moderació i prudència, amabilitat, coratge i valentia, sentit del deure i responsabilitat*. També estan correlacionades amb característiques com *habilitat per tenir èxit en el món i nació*. Les persones joves valoren aquest factor molt més, mentre que en el cas de persones amb un nivell d'estudis inferior, és molt menys important.

V3: Factor família-amics-feina. Les característiques determinants d'aquest factor són: *casa i família, amics, treballar de la seva especialitat, progrés personal*, i també estan correlacionades amb característiques com *sentit del deure, amabilitat, lloc de naixement i familiars*. El valor d'aquest factor és més alt en el cas de les dones i persones amb més nivell d'estudis, i lleugerament inferior entre les persones grans.

V4: Factor optimisme-receptivitat als canvis. Les característiques determinants d'aquest factor –*receptivitat als canvis, optimisme, habilitat per tenir èxit en el món, llibertat personal i globalització*– estan correlacionades també amb característiques com *coratge i valentia*. El valor d'aquest factor és més alt en el cas de persones joves i amb un nivell d'estudis superior.

V5: Factor fama-diners. Les característiques determinants són: *esplendor i fama, riquesa, poder, èxit i carrera professional*. Els homes donen més importància a aquest valor que no pas les dones. Tant l'edat com el nivell d'estudis tenen una influència fortament negativa: les persones grans i les persones amb més nivell d'estudis valoren menys aquest factor.

El factor més important pels enquestats va ser el factor *família-amics-feina*. Dos terços dels enquestats van valorar positivament totes les característiques que reflectia aquest factor i també els van donar una posició elevada a la llista. El segon i tercer lloc van ser pel factor valors ètics i el factor identitat respectivament. Més avall en la llista trobem el factor *optimisme-receptivitat als canvis*, que combina característiques amb bona puntuació com

La continuïtat cultural d'Estònia ha tingut, des de la seva creació com a Estat el 1918, una de les seves bases en una àmplia activitat cultural basada, entre d'altres, en les manifestacions col·lectives de caire tradicional.

ara *llibertat personal i optimisme*, i característiques amb puntuació força baixa com *receptivitat als canvis i globalització*. Només una sisena part dels enquestats van qualificar com a força importants les característiques combinades en el factor *fama-riquesa*, i entre aquests, els homes i la gent jove semblen ser els que donen una puntuació més alta.

Factors de motivació

M1: Factor realització personal - alleugeriment de la tensió. Les seves característiques determinants són: *alleugeriment de la tensió, mantenir-se en bona forma mental i física, realització personal, experiències agradables, acció col·lectiva, i mentalitat*. En el cas de persones amb més nivell d'estudis, el valor és més alt. Els homes valoren el factor realització personal una mica menys que les dones. Entre les persones grans, aquest factor té menys importància.

M2: Factor continuïtat. Les seves característiques determinants són: *el lloc de naixement, records d'infantesa, el món dels avantpassats, i el sentit de responsabilitat (mantenir la continuïtat de la cultura ètnica)*. També estan correlacionades amb característiques com *repertori après en el grup*. En el cas de les persones grans i les dones, el valor d'aquest factor és més elevat. El nivell d'estudis, en canvi, no hi influeix.

M3: Factor festivals. Les seves característiques determinants són: *festivals, actuacions, viatjar, interessant*. Les persones joves i les persones amb un nivell d'estudis inferior el valoren més positivament.

M4: Factor folklore. Les seves característiques determinants són: *practicar folklore, un repertori après en el grup, i pertànyer a un grup*. Aquest factor va correlacionat amb característiques com *interessant i activitats diferents*, i està relacionat també amb *experiència divertida i mentalitat*. Cal destacar que hi ha una associació negativa d'aquest factor amb ca-

racterístiques com *guanyar diners*, que demostra que les persones que valoren aquest factor no el veuen com una motivació. Les dones valoren aquesta motivació més que els homes. L'edat i el nivell d'estudis no tenen pràcticament cap influència.

Els valors i factors de motivació definits com a característiques integrades es van utilitzar per classificar tots els grups folklòrics en grups de persones que compartien valors essencials i motivacions de participació. Atès que l'associació entre els valors i les motivacions no era gaire intensa (l'única excepció és la correlació intensa entre els factors *identitat* (V) i *continuïtat* (M)) els grups van ser bastant diferents.

Grups segons valors

Grup VI: Grup de la perifèria, grups folklòrics amb un llarg historial d'activitat, principalment del sud d'Estònia i predominantment dones grans, d'una mitjana d'edat de 54 anys (el grup amb la mitjana d'edat més elevada), i amb un repertori que inclou sobretot cançons. Tenen forts vincles amb el seu *lloc de naixement* i el llegat de la seva regió. Prova d'això és l'alt nivell que va obtenir el factor *identitat*. La valoració donada als altres valors va ser inferior al nivell de la mitjana. El factor *identitat* va associat lògicament al factor *continuïtat*. La participació en grups folklòrics serveix com a mecanisme de compensació psicològica que vincula una persona amb la seva llar d'infantesa i els seus avantpassats, l'espai cultural heretat i ofereix una seguretat emocional. Als factors *festivals i folklore*, se'ls dóna relativament menys importància, cosa que està compensada per un alt nivell del factor *continuïtat*.

Grup V2: Gent jove dels comtats de Pärnu i Viljandi (sud-oest d'Estònia), predominantment nenes joves. El que caracteritza aquest grup és un nivell alt del factor *valors ètics* i un nivell baix del factor *identitat*. Els factors *família-amics-feina* i *optimisme i receptivitat als canvis* són una mica més alts que la mitjana, l'*habilitat per tenir èxit en el món* és important. Els factors *festivals i folklore* són importants per la motivació, a diferència del factor *continuïtat*, que és menys important. La preferència

per aquests factors s'explica, en primer lloc, perquè els enquestats són joves. Els valors "tous", com la valoració de la pràctica del folklore i la comunicació social i cultural són les característiques més significatives d'aquest grup. La *realització artística personal* a través de la participació en grups folklòrics, *festivals*, *actuacions*, *viatges* i altres accions col·lectives amb un grup de persones que comparteixen els mateixos interessos i valors compleixen l'objectiu de *realització personal* i *millora de la qualitat de vida*.

Grup V3: Està format pel nombre més gran de grups folklòrics i és el més representatiu, amb membres que ronden la trentena, amb una visió positiva de la vida i que han participat en activitats de folklore durant una mitjana de 6 anys (dansaires, cantants i instrumentalistes), de tot Estònia. Tot i que les dones són majoria, la proporció d'homes també és considerable. El factor més ben valorat és el de *família-amics-feina*, la valoració que es dona a *optimisme-receptivitat als canvis* està bastant per sobre la mitjana, la valoració que es dona a altres factors, excepte el factor *riquesa-fama*, també està una mica per sobre el nivell de mitjana. Quan ho comparem amb altres grups, entre els factors de motivació, la millor valoració l'obté el factor *realització personal*. Els factors *continuitat* i *festivals* també obtenen una importància més gran que la mitjana. Els grups uneixen persones que tenen el sentit del deure i responsabilitat, que són relativament optimistes, obertes a noves idees, que poden lluitar amb èxit per aconseguir un lloc a la vida i mantenir-se al dia en l'època en què vivim. Donen importància a la *casa i la família*, el *lloc de naixement*, *treballar en la seva especialitat* i al *progrés personal*, però també a la *continuitat* de la cultura tradicional. Per ells, practicar la cultura tradicional és una forma de vida que els ofereix diverses possibilitats per realitzar-se personalment i satisfà les seves necessitats tant intel·lectuals com emocionals.

Grup V4: Per les seves valoracions, aquest grup s'assembla bastant al grup anterior. Aquest grup està format també per persones que ronden la trentena i que provenen principalment de Tartu, Tallinn i del comtat de Võru (pobles del sud-est d'Es-

tònia). La proporció d'homes és relativament gran i es dediquen principalment a la dansa. La valoració de tots els factors és aproximadament del nivell de la mitjana. Valoren una mica més el factor *riquesa i fama* i *optimisme-receptivitat als canvis*. La *realització personal* és una motivació més ben valorada que la mitjana. A diferència del grup anterior, aquest grup dóna menys importància al factor *festivals*. D'aquesta manera, les persones que pertanyen al grup V4 donen una importància relativament alta als valors forts i a una actitud positiva a la vida per comparació dels altres grups. Entre les motivacions per la pràctica del folklore, es valoren més bé que la mitjana les motivacions enfocades a la *realització personal* i a la *millora de la qualitat de vida*, això no obstant, la majoria de persones d'aquest grup consideren la *practica del folklore* per si mateixa com la principal motivació.

Grup V5: Aquest grup està format per una associació sorprenent de grups amb persones relativament grans que han participat durant molt de temps, però també nens i grups de joves. El centre d'aquest grup consisteix en grups provinents de les illes, i hi ha tres grups del sud-est d'Estònia. Tots els comtats, excepte Tallinn, hi són representats. Hi ha grups de cançó, música i dansa. Els participants dels grups de dansa són persones relativament grans. Tots els participants d'aquest grup són bastant conservadors en els seus judicis de valors, i no valoren gaire el factor *receptivitat als canvis* i l'*optimisme*. En canvi, donen importància als *valors ètics*. El factor *identitat* també es valora molt més que la mitjana. La motivació principal per a la participació en grups folklòrics és (a banda del factor *folklore*, que està molt ben valorat per a tothom) el factor *continuitat*.

Grup V6: La mitjana d'edat del grup és de 16 anys. Es dediquen principalment a la dansa i hi ha una gran proporció de nois. Els integrants d'aquest grup donen als factors *riquesa-fama*, *optimisme* i *receptivitat als canvis* i *valors ètics*, una puntuació considerablement més alta que la mitjana. El factor *identitat* es puntua més aviat baix. La principal motivació és la *participació en festivals*, i en canvi, el factor *continuitat* no és tan important. Els judicis de valors d'aquest grup són característics de les per-

sones joves, i en alguns casos, característics especialment dels nois. El factor *motivació* també és típic de la gent jove. El factor *festivals*, similar al factor *realització personal*, se centra en la *realització personal* i en la *millora de la qualitat de vida*, però en gran mesura se centra també en altres característiques (*participació en festivals, actuacions, viatges*).

Grup V7: Aquest grup està format per persones de Tartu i del comtat de Tartu que han estat practicant el folklore durant diversos anys (13 anys de mitjana), tot i que tenen edats diferents (15-55). Valoren amb una puntuació alta els factors *riqueza-fama, família-amics-feina, optimisme* i *receptivitat als canvis*, però els *valors ètics*, en canvi, tenen una puntuació més baixa que la mitjana. D'aquesta manera, el seu conjunt de valors combina valors centrats en la persona i valors relacionats amb el seu entorn més pròxim (*casa i família, amics, lloc de naixement*), i una actitud activa i sociable davant la vida. Les motivacions més importants són el factor *folklore* i la *comunicació* –el desig de pertànyer al grup i de participar en activitats conjuntes.

El grup Sinimaniseele, format per estudiants de Tartu, no el vam incloure en cap dels grups descrits anteriorment ja que van donar importància a molts valors diversos com a motivacions per a participar en el folklore. La pràctica del folklore és el seu estil de vida, i ofereix una gran varietat de possibilitats per millorar la qualitat de vida de la persona.

Grups segons motivacions

Grup M1: Aquest grup està format per 6 grups folklòrics de regions perifèriques. La mitjana d'edat és de 31 anys i la proporció d'homes (nois) és més alta que la mitjana. La majoria dels grups es dediquen a la cançó i els grups infantils fan repertori mixt. Una de les motivacions principals és el factor *festivals*, la resta de factors van obtenir una puntuació més baixa que la mitjana i el factor més baix va ser el factor *realització personal*. Entre els valors, el principal és el factor *valors estètics*, així com el factor *fama*, que va ser valorat una mica per sobre la mitjana. Els factors més ben valorats –*festivals, valors ètics* i *fama* van associats normalment a la gent jove. Tot i que sovint també hi ha gent

gran en aquests grups, són minoria. En el cas del factor *fama*, evidentment, els nois hi tenen un paper important. El que caracteritza aquest grup és que la principal motivació és el factor *festivals*. La baixa puntuació obtinguda pel factor *realització personal* es pot explicar pel baix nombre de participants que es dediquen al ball.

Grup M2: Aquest grup està format per persones joves i de mitjana edat del sud d'Estònia. La mitjana d'edat és de 31 anys. La proporció d'homes és força més gran, i hi dominen els cantants i músics. El factor *folklore* i el factor *festivals* obtenen tots dos una puntuació força alta entre les motivacions; la resta se situen per sota de la mitjana. Entre els valors, els factors *fama, família-amics-feina* obtenen millor puntuació que altres; el factor *optimisme* se situa una mica per sobre la mitjana. El factor *folklore* té un efecte més destacat en els cantants i músics que en els dansaires. El factor *festivals* està relacionat amb la gent jove (hi ha dos grups d'adolescents). Els factors *fama-riqueza* i *optimisme* es poden explicar per la presència de gent jove i el factor *fama-riqueza* per la proporció d'homes que hi ha al grup.

Grup M3: Aquest grup està format per persones joves i de mitjana edat (la mitjana d'edat se situa als 33 anys) de diferents comtats, i també de Tallinn. La proporció d'homes se situa per sobre la mitjana. El factor *realització personal* és una motivació important, però també el factor *folklore* obté una posició per sobre la mitjana. Entre els valors, el factor *optimisme* obté una puntuació considerablement més alta que la mitjana així com també el factor *família-amics-feina*; altres factors se situen una mica per sota la mitjana. El grup està format principalment per dansaires que a banda del factor *realització personal* –característic dels dansaires– valoren també el factor *folklore* més que la mitjana (també ho fan tots). El factor *optimisme* es pot explicar per la presència de persones joves, i també pel fet que són dansaires. La participació en un grup folklòric és vista com una possibilitat per practicar una activitat que millora la qualitat de vida.

Grup M4: Aquest grup està format sobretot per persones de mitjana edat i persones grans de la re-

Els estudis a Estònia sobre la participació de persones de diferent classe social i/o formació en grups folklòrics van posar de manifest la coincidència generalitzada en els valors positius de la dita participació, encara que, segons unes o altres variables –valors, motivacions, regions, etc.– la consideració podia variar. Fotografia: Festival Baltica 2003.

gió de Setu i de les illes (sobretot dones de 57 anys de mitjana). Tot i que els participants també practiquen dansa, la cançó és l'ocupació principal per la majoria. Entre les motivacions, el factor *continuitat* obté una bona puntuació, i també el factor *folklore*, amb una puntuació per sobre la mitjana, mentre que altres factors queden una mica per sota. El factor *identitat* obté una valoració alta, així com també el factor *ètic* que està per sobre la mitjana. El factor *optimisme*, en canvi, se situa per sota. Hi ha una forta relació entre el factor *continuitat* i el factor *identitat*, característic en el cas dels grups folklòrics que són mediadors de la tradició contínua de cultura local.

Grup M5: Aquest grup està format per persones de diferents edats de regions perifèriques (illes, comtat de Võru) i dos cors de Setu de Tartu. Els participants són sobretot dones, tot i que també hi ha un grup format per homes. La mitjana d'edat és de 45 anys i hi predominen els cantants. Entre els factors de motivació, la *continuitat* i el *folklore* destaquen per sobre la mitjana, mentre que la *realització personal* obté una puntuació força baixa. El factor *identitat* és l'únic valor que ha estat puntuat per sobre la mitjana. Per l'origen dels participants i la seva pràctica sistemàtica d'aquesta afició, hi ha forts vincles amb la cultura tradicional del seu lloc de naixement i regió, especialment amb la tradició de cant. També hi ha una correlació entre els factors *continuitat* i *identitat*, ja que el grup està format principalment per dones grans de les illes i de Setu.

Grup M6: Aquest grup està format per un grup de cant de dones grans de Setu i un grup de dones de mitjana edat de Virumaa (nord d'Estònia) amb una mitjana d'edat de 50 anys. Quant a la motivació, el factor *continuitat* obté una millor puntuació que la mitjana, i també hi ha altres factors –excepte el factor *festivals*– que tenen una puntuació una mica per sobre la mitjana. El factor *festivals*, en canvi, obté una puntuació força baixa. El factor *identitat*, i també el factor *família-amics-feina* obtenen una puntuació per sobre la mitjana. Les persones d'aquest grup tenen un fort vincle innat amb la tradició local continuada, o l'han desenvolupat a través de les seves activitats culturals. Aquest és

el tercer grup, en el qual la correlació entre els factors *continuitat* i *identitat* es veu d'una forma més clara. A diferència de tots els altres, aquest grup valora pitjor el factor *festivals: festivals, actuacions, viatges i guanyar diners* obtenen poca importància, a diferència de *preservar la continuitat de les tradicions locals* que sí que n'obté.

Grup M7: Un grup gran format per 7 grups (82 membres), en què predominen els nens i la gent jove de diverses regions, però també hi ha participants de mitjana edat (mitjana d'edat de 30 anys) i en el qual sobretot hi ha cantants i músics. Quant a la motivació, els *festivals* ocupen el primer lloc. També hi ha altres factors que destaquen per sobre la mitjana, en canvi el factor *folklore* se situa una mica per sota. Els factors valors ètics i *família-amics-feina* es consideren importants, així com també el factor *optimisme*, puntuat una mica per sobre la mitjana. La importància dels factors *festivals, valors ètics i optimisme* es pot explicar per l'edat jove dels enquestats. Aquest grup es caracteritza perquè tots els factors de motivació són valorats molt igual que la mitjana, cosa que indica que l'activitat en un grup folklòric ofereix moltes possibilitats per a la realització personal.

Grup M8: Aquest grup està format per només dos grups folklòrics (19 participants en total). Els participants són persones joves i de mitjana edat de Virumaa i Pärnumaa (nord-est i sud-oest d'Estònia, respectivament). Entre les motivacions, el factor *festivals* i la *realització personal*, se situen per sobre la mitjana. Els factors *fama* i *valors ètics* han obtingut una puntuació similar a la mitjana, i el factor *optimisme*, es puntuat també més alt que la mitjana, mentre que el factor *identitat* ha estat puntuat força baix. Els factors de motivació, especial-

El Festival Internacional de Folklore BALTICA, el qual es fa alternativament a Lituània, Letònia i Estònia és, des de la seva creació el 1997, un dels referents de la difusió d'algunes de les manifestacions de les cultures populars i tradicionals dels tres països citats, manifestacions que, ara, ja poden encabir-se sota la conceptualització de "folklorisme."
 Fotografia: Riga, juliol de 2003.

ment el factor *realització personal*, són importants per als grups de dansa. El factor *festivals* també és important. Els valors ètics més ben valorats estan relacionats tradicionalment amb la gent jove (la mitjana d'edat del grup se situa per sota dels 30 anys). El factor *fama-riquesa* es pot explicar pel fet que en aquest grup hi predomina la presència d'homes.

Després de comparar la influència de les diferents dades sobre els valors i motivacions, resulta evident que els grups formats segons valors tenen uns vincles més forts amb la seva regió i poden diferenciar-se per l'edat dels participants més que en el cas dels grups formats segons motivacions. Els grups formats segons factors de motivació es diferencien per les seves activitats: depenent de si es dediquen a la cançó o a la dansa tenen uns factors de motivació o bé uns altres.

Els grups observats els podem dividir en tres categories més grans depenent dels factors de valors i motivació que comparteixen. Aquests tres grups cobreixen només una mica més de la meitat del nombre total de grups observats (56%). Entre la resta de grups trobem els que comparteixen els mateixos valors amb un grup, però per motivació pertanyen a una altra categoria. Hi ha força grups de joves que no s'han inclòs en aquestes tres categories.

La categoria: Els participants són principalment persones de mitjana edat tirant cap a joves, principalment de ciutats petites, i un terç dels quals són homes. La majoria d'integrants d'aquesta categoria tenen estudis superiors i es dediquen sobretot al ball. Si la comparem amb altres categories, el factor de motivació *realització personal* i el valor *optimisme* tenen una qualificació més alta. El

factor *família-amics-feina* també és important.

2a categoria: La meitat dels seus integrants són d'origen urbà i l'altra meitat d'origen rural. El componen persones d'edats diferents, principalment nens, per això el nivell d'estudis mitjà és baix. Més d'una cinquena part d'ells són homes. Els participants es dediquen a la cançó, a la dansa i als instruments. La valoració que es dona als factors s'aproxima a la mitjana, excepte la valoració del valor *optimisme* que ha estat força baixa. El factor *realització personal* ha estat valorat també força baix. Els valors ètics i el factor de motivació *festivals* tenen una puntuació força més alta que en altres categories. Igual que en la primera categoria, el factor *família-amics-feina* ha estat valorat molt positivament.

3a categoria: Formada principalment per gent del camp, de regions perifèriques (sobretot de les illes i de la regió de Setu), predominantment dones grans. Són sobretot continuadors de la tradició local i compta amb pocs homes. La puntuació obtinguda pel valor *pertinença a un grup* és el doble per comparació d'altres categories i per comparació de la mitjana d'aquest valor. Practiquen tant cant com dansa, però a diferència d'altres categories, hi predomina la cançó. Entre els factors de valors es valora molt positivament el factor *identitat*, mentre que el factor *família-amics-feina* s'ha puntuat força més baix que en altres categories. El nivell del factor *optimisme* és també força baix. Cal remarcar el factor *continuïtat*, que ha obtingut una puntuació força alta.

Per què necessitem cultura avui en dia i què cal fer per assegurar-ne la continuïtat

Es va demanar als participants dels diferents grups que responguessin lliurement a aquestes dues preguntes: "Per què necessitem la cultura tradicional avui en dia?" i "Què cal fer per assegurar-ne la continuïtat?".

Les respostes que van oferir els participants dels grups folklòrics indicaven que el fet de conèixer les arrels personals infon confiança i sentit de seguretat en el món actual, permet una distinció entre nacions i ajuda a mantenir la individualitat pròpia com a estonià. És necessari conèixer la cultura

dels avantpassats i passar-la de generació en generació per tal d'assegurar la continuïtat de la cultura i el vincle entre generacions. La cultura tradicional és la columna vertebral de la nació; és un dels pilars subjacents de mentalitat nacional, identitat i percepció del món.

El folklore és original, encantador i interessant; els contactes amb el folklore milloren la qualitat de vida i milloren l'autoestima. La cultura tradicional és una alternativa a la cultura global de masses i a l'actitud inculta; és un fonament sobre el qual es pot crear nova cultura i desenvolupar característiques culturals futures de la nació. També contribueix a entendre millor altres nacions i la seva cultura.

Com a resposta a la pregunta "Què cal fer per assegurar la continuïtat de la cultura tradicional?" es va afirmar que el contacte amb el folklore hauria de començar ja des de la infantesa, i que, com tot, hauria de començar a casa. S'hauria de donar una atenció especial a ensenyar la cultura autòctona a les llars d'infants i escoles. El currículum oficial hauria de representar millor l'ensenyament del folklore i hi hauria d'haver més grups folklòrics extraescolars i activitats per a nens. Els nens, en primer lloc, haurien d'aprendre el llegat cultural del seu lloc de naixement.

S'ha detectat també que fan falta bons professors de folklore. Els professors de folklore, a banda de tenir bons coneixements, cal que siguin creatius. Els professors i monitors de grups extraescolars de folklore necessitarien més formació així com també més suport i assessorament. La iniciativa personal i la personalitat tenen un paper essencial: la societat només pot canviar a través nostre.

Els grans esdeveniments públics (festivals de cançó i dansa, de folklore, clubs de cant i dansa, festivals relacionats amb el calendari tradicional, etc.) també són importants. Cal que canviem la imatge pública del folklore i necessitem una educació del folklore millor. No s'hauria d'emfatitzar que la cultura tradicional està en perill d'extinció, sinó més aviat subratllar-ne la seva viabilitat. Caldria evitar la propaganda negativa.

Les autoritats locals i estatals haurien d'apreciar

més la cultura folk i oferir-li més suport. Els mitjans de comunicació han tingut un paper més aviat negatiu en la propagació de la cultura tradicional local, però tenint en compte la seva posició com a principals impulsors de les orientacions de valors de la societat, podrien fer canviar les actituds de forma considerable.

Grups folklòrics de minories ètniques

L'anàlisi dels grups folklòrics de minories ètniques ha demostrat que no es pot dividir la població d'Estònia en parlants d'estonià i parlants de rus. La població estoniana està formada per estonians, russos i altres grups ètnics més petits. Prova d'això és que hi ha societats culturals de diferents grups ètnics i que tenen diferents valors i motivacions per participar en grups folklòrics. El resultat de l'anàlisi de conglomerats també ens ha demostrat que els grups observats es poden dividir en dos conglomerats clarament diferenciats: grups russos i grups d'altres minories.

Això no obstant, el procés de russificació d'altres minories és obvi. La majoria de nens fills de famílies mixtes, en les quals un dels pares és rus (el pare en aquest estudi concret) i l'altre pare pertany a una altra nacionalitat (a la qual es poden identificar sense problemes) s'identifiquen com a russos. A banda, una part dels nens que tenen els dos pares d'una altra nacionalitat diferent a la russa, es consideren russos, ja que la majoria van a escoles de llengua russa i el seu cercle de comunicació és principalment de parla russa. A això cal sumar-hi que moltes persones d'altres nacionalitats han arribat a Estònia ja com a parlants del rus i la seva llengua materna és el rus. Per això, entre els membres de la societat cultural russa també hi ha persones que pertanyen a altres nacionalitats. Ara bé, a la inversa es dona en molt pocs casos.

Les respostes de l'enquesta mostren diferències significatives en la valoració de valors per part dels diferents grups d'edat. Pel que fa a percentatge de selecció, *la casa i la família* van obtenir el primer lloc entre els valors en tots els grups d'edat. La gent en edat activa i gent gran, van valorar amb més puntuació els valors *cultura ètnica, tradicions, treballar en la seva especialitat, sentit del deure i responsabi-*

La motivació principals de molts grups i persones a Estònia per a participar-hi en grups folklòrics està, a més dels valors culturals, íntimament lligada a la realització artística personal. Fotografia: Kokle 2004.

litat que no pas la gent jove. La gent jove, en canvi, van valorar *l'èxit, el coratge, el poder, l'obertura a la globalització, el desig de ser cosmopolites, amics, llibertat personal* i receptivitat als canvis amb una valoració considerablement més alta que la gent d'altres grups d'edat. En canvi, valors com *cultura ètnica, familiars, tradicions, treballar en la seva especialitat i sentit del deure*, no són tan ben valorats per la gent jove.

Entre les motivacions per participar en grups de cultura ètnics, la gent gran i les persones en edat activa valoren *les activitats de folklore: la possibilitat de cantar, ballar i fer música en un conjunt folklòric*, i també la *mentalitat compartida, possibilitat d'aprendre, i records d'infantesa* molt més que la gent jove. Les persones en edat activa valoren la preservació de la continuïtat de la *cultura ètnica* molt més que la gent jove i la gent gran. En canvi, la gent jove valora molt més la *possibilitat d'actuar, viatjar i la possibilitat de guanyar diners addicionals*.

L'anàlisi del conglomerat va tenir en compte les preferències de motivacions i el judici de valors i va definir dos grans conglomerats de grups folklòrics de minories ètniques, clarament diferents. El fet que els dos conglomerats fossin diferents l'un de l'altre venia determinat per l'origen ètnic dels seus membres. El primer conglomerat estava format per grups russos que es caracteritzen per uns valors i motivacions bastant similars. El segon, està format per grups que representen altres minories més variades, però que es distingeix clarament del conglomerat de grups russos.

Hi ha hagut una gran variació en els judicis de valors dels grups ètnics: els grups russos donaven

preferència al *progrés personal, treballar en la seva especialitat i naturalesa*; els grups no russos donaven preferència a *l'origen ètnic, el respecte per als avantpassats, la casa i la família, l'èxit, el lloc de naixement, els familiars i tradicions*, és a dir, valors associats a la identitat.

Els grups russos van donar importància a motivacions de participació com ara: *activitat folklòrica, repertori après en el grup, continuïtat de la cultura ètnica, realització personal i alleugerir la tensió*; mentre que els grups no russos van preferir: *la connexió amb el lloc de naixement i el món dels avantpassats, records d'infantesa i participació en accions col·lectives*.

D'aquesta manera, els grups russos van donar importància a preservar conscientment la cultura nacional i a motius relacionats amb la realització personal. Els altres grups van valorar la identitat ètnica i de comunitat, el país d'origen i la intercomunicació.

La comparació dels diferents judicis de valors segons els diferents grups d'edat va revelar que els valors de la gent jove que participa en grups estonians s'assemblava més als valors de la gent jove que participava en grups de minories nacionals no russes, ja que la gent jove russa donava una puntuació més baixa a la majoria de valors per comparació de les altres ètnies. Els judicis de valors dels estonians més grans també s'assemblaven als de la gent gran que participava en grups de minories ètniques no russes, però en canvi, en la majoria de casos, els valors de les persones en edat activa russes s'assemblaven als de les persones en edat activa estonienes.

Deixant de banda les diferències que hi ha en-

tre les minories ètniques no russes, aquestes es diferencien dels russos sobretot per la valoració que donen als valors relacionats amb la identitat (*origen ètnic, respecte pels avantpassats, lloc de naixement, tradicions*), i motivacions relacionades amb la continuïtat cultural (*connexió amb el lloc de naixement i el món dels avantpassats, memòries d'infantesa*) que obtenen una puntuació més elevada que els russos. Això fa que s'assemblin més als estonians. D'altra banda, però, tant russos com estonians valoren amb més puntuació els valors i motivacions relacionats amb la *feina i realització personal* que no pas les persones d'altres nacionalitats.

Això no obstant, la primera preferència de valors és comuna a tots ells –*casa i família* és el valor més important i el *desig de cultivar la cultura ètnica pròpia*– i *cantar i ballar en un grup de cultura pròpia*, és la motivació principal.

Pel que fa a les respostes a la pregunta: “Per què necessitem cultura tradicional avui?” els membres de grups minoritaris, igual que els estonians, van subratllar la necessitat de conèixer les arrels pròpies i que les tradicions culturals s'han de passar d'una generació a una altra per assegurar la continuïtat, i van dir que conèixer la cultura pròpia ajuda a entendre millor altres nacions i cultures. La necessitat de preservar la cultura pròpia per tal de mantenir vincles amb la pàtria i no oblidar la pàtria ni els avantpassats quan es viu en un entorn estranger, va sorgir com a aspecte nou.

Utilitzar la llengua materna pròpia contribueix

a mantenir la cultura pròpia, mentre que altres grups ètnics més petits van subratllar la necessitat de parlar la llengua materna a casa i de fer “escoles de diumenge”, molts russos sol·liciten l'educació en llengua russa a tots els nivells. Els representants de grups nacionals més petits, van considerar que per tal de preservar la llengua i la cultura cal mantenir vincles amb la pàtria i visitar sovint els familiars que encara hi viuen. Els russos pràcticament van deixar de banda aquest aspecte.

Igual que els estonians, també els altres orígens ètnics pensen que és necessari introduir la cultura nacional als nens des de ben petits. També cal cultivar la tolerància i el respecte per altres nacions i cultures ja des de la infantesa. Els representants de les minories nacionals també van afirmar que la societat i els mitjans haurien de donar més atenció a la cultura tradicional.

Conclusions

En les societats modernes no hi ha grups socials estables ni relacions estables. L'estudi dels grups folklòrics estonians demostra que tampoc no hi ha connexions directes entre els grups socials i els seus models culturals. Les identitats culturals dels grups d'edat també són diferents. La identitat social es crea i manifesta a través d'experiències col·lectives i accions comunicatives col·lectives. “Això no obstant, aquest món d'experiències i accions de comunicació col·lectiva pràcticament no té cap relació amb la posició social sociològicament característica, sinó que més aviat està relacionat amb la posició cultural” (Niedermüller, 1992, 112). La identitat cultural pròpia necessita la comunitat simbòlica formada per la pràctica de la identitat social (Niedermüller, 1992, 113).

Els practicants del moviment folklòric estonià d'avui en dia (cançó, música i grups de dansa folk, i els que practiquen diferents gèneres folklòrics) es poden tractar com a aquesta comunitat simbòlica. Engloba persones d'edats, nivells professionals, i estudis ben diferents, però que tenen interessos comuns cap a la cultura tradicional i el desig comú de realitzar-se personalment a través de la seva pràctica. També tenen valors i conceptes comuns sobre el significat i els valors de la cultura

tradicional. Les persones que practiquen la cultura tradicional, també la gent jove, perceben la cultura tradicional com un factor essencial per preservar la identitat ètnica com una part valuosa de la cultura contemporània. La cultura tradicional forma un enllaç entre generacions, promou la dignitat personal i ofereix un recolzament psicològic. Alhora, la pràctica del folklore possibilita la realització personal artística i la comunicació social. Aquelles persones que coneixen la seva cultura pròpia també poden apreciar millor altres nacions i la seva cultura.

Tot i això, aquesta "comunitat simbòlica" no és homogènia pel que fa a les preferències de valors i motivacions ni en els interessos culturals o aficions a banda de la pràctica del folklore. Els valors estan fortament relacionats amb l'edat, i les motivacions per participar en grups folklòrics, varien substancialment entre ballarins i cantants. Tot i això, la realització personal artística a través de la pràctica del folklore –la possibilitat de cantar, ballar o fer música en un grup folklòric– és la motivació principal per a tots els grups.

Mentre que la cultura contemporània avança cap al primer pla del resultat final de l'acció i creació, i va dirigida principalment al públic, la cultura tradicional avalua el procés actiu propi. Cantar i fer música, tocar un instrument i ballar, i pertànyer a un grup resulten essencials. Alegria la vida, anima i vigoritza la ment, crea un sentiment comú i reforça la solidaritat. Participar en un grup folklòric possibilita millorar la qualitat de vida d'una forma significativa.

Les tradicions culturals són essencials com a alternativa a la cultura global de masses i com una base valuosa per desenvolupar la cultura futura, per tal de garantir la diversitat cultural del món.

BIBLIOGRAFIA

BEITL, Klaus (1985) "Gegenwartsvolkskunde. Arbeitsfeld und Methoden. – Probleme der Gegenwartsvolkskunde. Referate der Österreichischen Volkskundetagung (1983) in Mattersburg (Burgenland)". *Buchreihe der Österreichischen Zeitschrift für Volkskunde*. Neue serie band 6. Viena, p. 45-71.

HONKO, Lauri (1998) "Folkloreprosessi". *Sananjalka* 32, 1990, p. 93-119.

KUUTMA, Kristin (1998) "Changes in folk culture and folklore ensembles". *Folklore*, vol. 6.

KUUTMA, Kristin (1998a) "Festival as communicative performance and celebration of ethnicity". *Folklore*, vol. 7.

NIEDERMÜLLER, Péter (1992) "The Search for Identity: Central Europe between Tradition and Modernity". *Tradition and Modernisation. Plenary Papers read at the 4th International Congress of the Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore*. Editat per Reimund Kvideland. Turku: Nordic Institute of Folklore, p. 109-121.

RÜÜTEL, Ingrid (1999) "Traditional Culture in Estonia Today". *Multicultural Europe: Illusion or Reality*. Ed. By L. Felföldi and I. Sandor. Budapest: European Center for Traditional Culture, p. 59-68.

RÜÜTEL (2000) "Folk Song as a Musical Mother Tongue in Modern Society". *Music and Nationalism. The Finnish Kodály Center Yearbook 1998-99*. Ed. by M. Vainio and J. Laaksamo. Jyväskylä, p. 25-39.

RÜÜTEL, Ingrid; TIIT, Ene - Margit (2005) "Pärimuskultuur Eestis – kellele ja milleks. KM, etnomusikoloogia osak". Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2005. (*Ars Musicae Popularis*; 16).

ŠMIDCHENS, Guntis (1996) *The Folklore Movement in Lithuania, Latvia, and Estonia, 1968-1991*. UMI Dissertation Services.